

การพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์: สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย

E-LEARNING MEDIA DEVELOPMENT : CONTEMPORARY AESTHETICS

พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ

PRIT SUPASETSIRI

วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

COLLEGE OF SOCIAL COMMUNICATION INNOVATION

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยสำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน(Blended Learning หรือ Hybrid Learning) และศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตระดับปริญญาตรีในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เรียนรายวิชา CS102 สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้คือสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ วิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตที่เรียนต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษพบว่าประสิทธิภาพสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.00/90.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยหลังการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.70 และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “วิทยาลัยนวัตกรรมฯ ควรสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น” ระดับค่าเฉลี่ยที่ 4.07 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาคือ “สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน” ค่าเฉลี่ยที่ 3.96 และนิสิตที่มีเพศต่างกันหรือมีผลการเรียนที่ต่างกันมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย

Institute of Culture and Arts

Abstract

This research has an objective to develop the e-learning media for the subject 'Contemporary Aesthetics' as part of the blended learning (hybrid learning) scheme. It also aims to study the attitudes and satisfaction of the students at the College of Social Communication Innovation (COSCI), Srinakharinwirot University towards the developed e-learning media. The sample groups in this study are specifically selected from COSCI undergraduate students in the Bachelor of Science programme who studied the subject CS102: Contemporary Aesthetics. The sample groups include one class in the academic year 2010/1 and two classes from the academic year 2010/2, with a total number of 130 students. Research tools in the study are the e-learning media developed by the research team and attitude and satisfaction survey using the 5-point Likert Scale questionnaire. According to the study, it is found that: The efficiency of the developed e-learning media for the subject 'Contemporary Aesthetics' in the Bachelor of Science programme at the College of Social Communication Innovation is 94.00/90.24, which is higher than the standard level of 80/80. In terms of learning achievement, it is found that the students who use the e-learning media achieved a higher average

score when compared with prior to beginning the course, with the statistical significance of 0.1. According to the result from the attitude and satisfaction survey, the total satisfaction mean score is 3.70, with the highest mean score of 4.07 in the topic of 'the College should provide more online lessons'. The second highest mean score is 3.96 evidenced in the issue that 'online lessons are appropriate for learning in the contemporary society'. Furthermore, different genders or grades do not affect different attitudes or satisfaction of the e-learning courseware.

Keywords: E-learning , Contemporary Aesthetics .

บทนำ

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาประเทศ รวมถึงพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นนโยบายที่สนับสนุนให้ผู้ใช้ และผู้ผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลิตสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาข้อมูล สื่อเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบการศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องผลิต “ผู้รู้” “ผู้สร้างความรู้” และ “องค์ความรู้” ที่จะรองรับการพัฒนาขีดความสามารถด้านต่างๆ ของประเทศ มุ่งให้ประเทศไทยเป็นประชาคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาทุกระดับควรจะต้องสามารถจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เป็นสื่อช่วย อย่างไรก็ตามการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารและความรู้ ที่สะดวกและรวดเร็วที่สุดในปัจจุบันอีกทั้งยังเป็นระบบที่ได้รับการยอมรับสูงสุดก็คงได้แก่ระบบอินเทอร์เน็ต (Interment)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐสถาบันหนึ่งที่มีนโยบายมุ่งส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับนิสิต ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ไร้ขีดจำกัดเรื่องสถานที่และเวลา ให้เกิดเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเชื่อว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อาจเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เข้าถึงผู้เรียนโดยใช้สื่อร่วมสมัย ซึ่งนิสิตหรือเด็กวัยนี้สนใจ เป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ทั้งยังเป็นการปรับที่ท่าและกระบวนการเรียนการสอนของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้แตกต่างไปจากเดิมกล่าวคือมุ่งให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระตุ้นให้นิสิตหรือผู้เรียนเรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น อาจารย์ผู้สอนปรับที่ท่าหรือบทบาทจากการเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มาเป็นผู้จัดการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าเรียนรู้เรื่องต่างๆ จากแหล่งความรู้มากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการจัดให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายให้กับนิสิตโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อเอื้อประโยชน์ในแง่ข้อจำกัดของห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียน ช่วยให้นิสิตสามารถเข้าใช้ในระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าจากฐานข้อมูลความรู้ และสามารถเข้าสู่ระบบ social network ของตนเองในเครือข่ายของโลกไซเบอร์(Cyber world)ได้ตลอดเวลา

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสาร และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาพยนตร์และสื่อดิจิทัลมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากร ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่เปิดสอนในวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมเป็นหลักสูตรที่บูรณาการผสมผสานศาสตร์ด้านการสื่อสาร ศิลปะ คอมพิวเตอร์และการจัดการเข้าไว้ด้วยกัน อีกทั้งวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นใหม่เน้นเป็นคณะวิชาที่เกี่ยวข้องกับสื่อร่วมสมัยเป็นหลัก อุปกรณ์หลักของวิทยาลัยก็คือเครื่องคอมพิวเตอร์ นิสิตทุกคนที่ศึกษาในทุกสาขามีสมรรถนะหลักที่สำคัญก็คือการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว การจัดการศึกษาให้กับนิสิตของวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม จึงต้องมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และนวัตกรรมเทคโนโลยีร่วมสมัย หนึ่งในระบบ

เทคโนโลยี ที่มีความสำคัญต่อนิสิต ก็คือระบบอินเทอร์เน็ต ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบ e-learning ในลักษณะออนไลน์ อันเป็นกระบวนการและสื่อที่ตรงกับลักษณะความสนใจของวัยผู้เรียนนั้น น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่ง ที่บุคลากรผู้สอนในวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มีความจำเป็นต้องเลือกนำมาช่วยในการเรียนการสอน ให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน(hybrid learning) อันจะช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์ ในรายวิชาที่นิสิตต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษเช่น รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยมาทดลองพัฒนาสื่อบทเรียน ผ่านระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)อันจะเอื้อประโยชน์ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตในวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2544) ให้ความหมายว่า การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) เป็นการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และแก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา โดยการสอนบนเว็บจะประยุกต์ใช้คุณสมบัติ และทรัพยากรของเว็บไซต์ไว้เว็บ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอน ที่จัดขึ้นผ่านเว็บนี้อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอนก็ได้

การสอนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศักยภาพของ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนการสอนสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในเครือข่ายได้ตลอดเวลา และทุกสถานที่ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน นอกจากนี้ผู้เรียนและผู้สอนยังสามารถปฏิสัมพันธ์กันได้โดยผ่าน ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (ฤทธิ์ชัย อ่อนมิ่ง 2546, 66)

พัชรา คะประสิทธิ์ (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต โดยรวมและรายด้านคือด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสืบค้นข้อมูลและด้านความบันเทิง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี จำนวน 372คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 31 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับกลาง นิสิตชาย และนิสิตหญิงมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน หรือนิสิตในกลุ่มวิชาที่ต่างกัน มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านไม่ต่างกัน นิสิตที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตต่างกัน มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ด้านความบันเทิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง นอกจากนี้นิสิตที่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ต่างกัน มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วีระไทยพานิช (2551) สรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่องการสอนบนเว็บไว้ว่า การเรียนการสอนบนเว็บ (web-based instruction) เป็นการบูรณาการกัน ระหว่าง เทคโนโลยีปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา โดยการสอนบนเว็บ จะประยุกต์ใช้คุณสมบัติ และทรัพยากรของเว็บไซต์ไว้เว็บ ในการจัดการสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอนที่จัดขึ้นผ่านเว็บนี้ อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการสอนการเรียนการสอนบนเว็บเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคกันทางการศึกษาและส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นและผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ผลของการวิจัยการเรียนการสอนบนเว็บปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนสูงกว่าหรือไม่ แตกต่างกับการสอนแบบปกติ ผู้เรียนมีความพึงพอใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนบนเว็บ ซึ่งจะเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนในอนาคตต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) วิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย นำเสนอ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทดลองพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชา นว.102 สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้ในระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน(Blended Learning หรือ Hybrid Learning)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต นวัตกรรมสื่อสาร ของวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 550 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เลือกอย่างเจาะจงจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต นวัตกรรมการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีการเรียนรายวิชา CS102: Contemporary Aesthetics(สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย)ในภาคเรียนที่ 1/2553 และภาคเรียน 2/2553 ของวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ทั้งนี้มีนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1/2553จำนวนหนึ่งห้อง ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาเอก คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร และนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2/2553 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลจำนวนรวมทั้งสิ้น 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) วิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอนด้วยโปรแกรม ATutor ที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้
2. แบบสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตที่เรียนต่อ สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ วิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า(rating scale) 5 ระดับ

การดำเนินการสร้างสื่อ

การสร้างและพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ขั้นเตรียมการ
 - 1.1) สภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.2) ศึกษาการสร้างสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.3) วางแผนจัดการเรียนการสอน
- 2) ขั้นตอนออกแบบบทเรียน
 - 2.1) การวิเคราะห์เนื้อหา
 - 2.2) กำหนดวัตถุประสงค์ของบทเรียน

- 2.3) กำหนดเนื้อหาและกิจกรรม
- 2.4) การกำหนดวิธีการนำเสนอ
- 3) การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย โดยคณาจารย์ที่ร่วมสอนโดยประชุมแบ่งความรับผิดชอบของการประมวลเนื้อหาในแต่ละส่วนตามภาระที่ผู้สอนรับผิดชอบ นำข้อมูลเนื้อหาที่แต่ละคนรับผิดชอบมาจัดทำเป็นสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนปกติ การตรวจสอบคุณภาพของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แต่ละหัวข้อเมื่อจัดทำเสร็จจะนำมาทดลองใช้กับกลุ่มผู้เรียนในภาคเรียน 2/2552 ก่อนเพื่อตรวจสอบปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ โดยนำข้อมูลที่ประมวลจากผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แล้วนำไปปรับปรุงสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีคุณภาพมากขึ้น

จากนั้นผู้วิจัยก็จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย โดยสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทั้งนี้โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการแสดงทัศนคติซึ่งประเมินจากค่าคะแนนเฉลี่ย โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย บวกลบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($X \pm SD$) การวิเคราะห์ประเมินผลเชิงสำรวจด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS) (Statistical Package for Social Sciences)

ผลการศึกษาวิจัย

การดำเนินการพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารสังคม ของวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.00/90.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่เรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารสังคม พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย หลังการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การศึกษาความทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน ที่เรียนวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ในภาคเรียนที่ 2/2553 เป็นนิสิตชาย จำนวน 51 คน นิสิตหญิงจำนวน 79 คน เป็นนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.49 จำนวน 16 คน ผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 2.99 จำนวน 57 คน และผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปจำนวน 57 คน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตชายต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	ทัศนคติและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
-----	---	-----------	------	-------

(N=51)				
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.69	0.81	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.61	0.72	มาก
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.53	0.81	มาก
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.55	0.86	มาก
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.78	0.83	มาก
6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.51	0.88	มาก
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.86	0.80	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.90	0.90	มาก
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.86	0.92	มาก
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.75	0.96	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.75	1.02	มาก
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.80	0.92	มาก
13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.84	0.93	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	4.06	0.86	มาก
15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.57	0.94	มาก
16	วิทยาลัยนวัตกรรมฯ ควรสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	3.94	0.81	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งฉบับ		3.75	0.56	มาก

การศึกษาลักษณะการแสดงทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตชาย จำนวนทั้งสิ้น 51 คน ที่เรียนวิชาสุนทรียศาสตร์ ร่วมสมัย ต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีทัศนะต่อประเด็นเรื่องที่ว่า สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ ร่วมสมัย มีความเหมาะสมต่อการเรียนในปัจจุบัน ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ 4.06 อย่างไรก็ตามทั้งทัศนะและความพึงพอใจในภาพรวมของนิสิตชายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตหญิงต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	ทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
(N=79)				
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.70	0.67	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.59	0.69	มาก
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.38	0.77	ปานกลาง
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.53	0.71	มาก
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.59	0.74	มาก
6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.43	0.83	ปานกลาง
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.87	0.74	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.82	0.83	มาก
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.84	0.72	มาก
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.56	0.80	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.48	0.80	ปานกลาง
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.80	0.92	มาก

13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.90	0.86	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	3.90	0.74	มาก
15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.28	0.96	ปานกลาง
16	วิทยาลัยนวัตกรรมฯ ควรสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	4.15	0.82	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งฉบับ		3.67	0.49	มาก

การศึกษาผลการแสดงทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตหญิง จำนวนทั้งสิ้น 79 คน ที่เรียนวิชา สุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีผลค่าเฉลี่ยในการแสดงทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง 4 ประเด็นคือ เรื่องความน่าสนใจของสื่อบทเรียน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.38 ความน่าสนใจของภาพประกอบในสื่อบทเรียน ค่าเฉลี่ยที่ 3.43 และนิสิตหญิงแสดงทัศนะต่อประเด็น สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนให้น่าสนใจขึ้น ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่ 3.48 นอกจากนี้ประเด็นที่นิสิตหญิงจัดระดับให้น้อยที่สุดคือเรื่อง การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยที่ 3.28 เท่านั้น แะเด็นที่นิสิตหญิงพอใจมากกว่าเรื่องอื่นๆได้แก่ ประเด็นสื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 3.90 อย่างไรก็ตามระดับค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตหญิงต่อสื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมก็อยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 3.67 โดยมีการกระจายตัวของการให้ข้อมูล ที่ 0.49

ตารางที่ 3 ศึกษาเปรียบเทียบระดับการแสดงทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตชาย และนิสิตหญิงต่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 130 คน

เพศ	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	51	3.75	0.557	0.819	0.414
หญิง	79	3.67	0.488		

F = 1.146, Sig.0.286

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ t-test Independent ได้ดังนี้

1. ค่า F เท่ากับ 1.146 มีนัยสำคัญที่ 0.286 แสดงว่า ความแปรปรวนของ 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เพศชายและเพศหญิงมีความแปรปรวนใกล้เคียงกัน
2. ค่า t เท่ากับ 0.819 มีนัยสำคัญที่ 0.414 แสดงว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใกล้เคียงกัน

สรุป นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนะและความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.49ต่อสื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	ทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (N=16)	S.D.	แปลผล
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.94	0.68	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.50	0.89	ปานกลาง
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.56	0.89	มาก
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.50	0.89	ปานกลาง
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.62	0.68	มาก

6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.44	0.89	ปานกลาง
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.62	1.09	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.50	1.03	ปานกลาง
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.44	0.96	ปานกลาง
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.62	0.96	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.88	1.15	มาก
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.75	1.13	มาก
13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.81	1.05	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	3.94	0.99	มาก
15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.50	1.03	ปานกลาง
16	วิทยาลัยนวัตกรรมการสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	4.00	1.10	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งหมด		3.66	0.74	มาก

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.49 แสดงทัศนะต่อประเด็นให้วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม "การสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น" ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับ 4.00 อันดับรองลงมาได้แก่ทัศนะต่อประเด็นที่ว่า "สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน" และประเด็น "สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น" มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 3.94 อันดับที่สามที่มีค่าเฉลี่ยระดับรองลงมาได้แก่ ประเด็น "สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น" ค่าเฉลี่ยที่ 3.88 ประเด็นที่นิสิตกลุ่มที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.49 ให้ค่าความพึงพอใจไว้ในระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ ประเด็น "ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ" และ "เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ" มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.44 ทั้งสองประเด็น อย่างไรก็ตามค่าระดับความพึงพอใจโดยรวมคงอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50-2.99ต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	ทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (N=57)	S.D.	แปลผล
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.67	0.66	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.56	0.70	มาก
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.37	0.09	ปานกลาง
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.54	0.70	มาก
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.75	0.79	มาก
6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.49	0.87	ปานกลาง
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.89	0.67	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.89	0.82	มาก
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.88	0.78	มาก
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.61	0.84	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.63	0.79	มาก
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.79	0.77	มาก

13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.96	0.82	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	3.98	0.72	มาก
15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.58	0.93	มาก
16	วิทยาลัยนวัตกรรมการสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	4.09	0.79	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งหมด		3.73	0.49	มาก

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50-2.99 แสดงทัศนคติต่อประเด็นให้วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม"การสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น" ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับ 4.09 อันดับรองลงมาได้แก่ทัศนคติต่อประเด็นที่ว่า"สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน"มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.98 และประเด็น "สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย" มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.96 ประเด็นที่มีค่าระดับเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ "ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์" มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.37 นิสิตกลุ่มนี้มีความพอใจในระดับปานกลาง ทว่าในภาพโดยรวมนิสิตกลุ่มที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50-2.99 มีความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ 3.73 มีการกระจายของข้อมูลที่มีระดับ 0.49

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป ต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	ทัศนคติและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (N=57)	S.D.	แปลผล
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.65	0.79	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.67	0.64	มาก
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.47	0.76	ปานกลาง
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.54	0.81	มาก
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.60	0.75	มาก
6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.44	0.82	ปานกลาง
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.91	0.74	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.91	0.83	มาก
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.93	0.75	มาก
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.65	0.88	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.46	0.91	ปานกลาง
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.77	0.89	มาก
13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.81	0.90	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	3.95	0.81	มาก
15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.18	0.95	ปานกลาง
16	วิทยาลัยนวัตกรรมการสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	4.07	0.78	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งหมด		3.69	0.47	มาก

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 ขึ้นไป แสดงทัศนคติต่อประเด็นให้วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม"การสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น" ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับ 4.07 อันดับรองลงมาได้แก่ทัศนคติต่อประเด็น

ที่ว่า “สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน” มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.95 และประเด็น “เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ” มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.93 และประเด็นที่ตามมาได้แก่ “เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม” และ “ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 3.91 สำหรับประเด็นที่กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 ขึ้นไป แสดงทัศนะไว้ในระดับน้อยที่สุดคือเรื่อง “การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต” มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.18 ทว่าในภาพโดยรวมนิสิตกลุ่มที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ 3.69 มีการกระจายของข้อมูลในระดับ 0.47

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ที่มีผลการเรียนต่างกัน ต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 130 ราย

เกรดเฉลี่ย	N	$\bar{X}$	SD	Sig.
2.00 – 2.49	16	3.66	0.735	0.060
2.50 – 2.99	57	3.73	0.492	
3.00 ขึ้นไป	57	3.69	0.474	

F = 0.155, Sig.0.856

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ One – way ANOVA ได้ดังนี้

ค่า Sig เท่ากับ 0.060 แสดงว่า ความแปรปรวนระหว่าง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นิสิตที่มีผลเกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.49, นิสิตที่มีผลเกรดเฉลี่ย 2.50 – 2.99 และ นิสิตที่มีผลเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป มีความแปรปรวนใกล้เคียงกัน

สรุป นิสิตที่มีผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยต่างกันมีทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาทัศนะและความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ที่ใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 130 ราย

ข้อ	ทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (N=130)	S.D.	แปลผล
1	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้น	3.69	0.724	มาก
2	ความชัดเจนของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.60	0.700	มาก
3	ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.44	0.788	ปานกลาง
4	ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อบทเรียนมีความต่อเนื่อง	3.54	0.769	มาก
5	คำและภาษาที่ใช้ในสื่อบทเรียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.67	0.781	มาก
6	ภาพประกอบในสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	3.46	0.846	ปานกลาง
7	เสียงบรรยายประกอบสื่อบทเรียนมีความเหมาะสม	3.87	0.761	มาก
8	ความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบสื่อบทเรียน	3.85	0.855	มาก
9	เสียงบรรยายมีส่วนช่วยผู้เรียนในเรื่องการออกเสียงของคำ	3.85	0.802	มาก
10	ข้อมูลแหล่งความรู้เพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม	3.63	0.864	มาก
11	สื่อบทเรียนมีส่วนช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น	3.58	0.896	มาก
12	ประโยชน์ที่ได้จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.78	0.865	มาก
13	สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย	3.88	0.881	มาก
14	สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน	3.96	0.791	มาก

15	การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต	3.39	0.960	ปานกลาง
16	วิทยาลัยนวัตกรรมฯ ควรสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น	4.07	0.818	มาก
ความพึงพอใจรวมทั้งฉบับ		3.70	0.516	มาก

การศึกษาผลการแสดงทัศนะและความพึงพอใจของนิสิต จำนวนทั้งสิ้น 130 คน ที่เรียนวิชาสุนทรียศาสตร์ ร่วมสมัย ต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีผลค่าเฉลี่ยในการแสดงทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง 3 ประเด็นคือประเด็น “การเชื่อมต่อเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ในระบบอินเทอร์เน็ต” ค่าเฉลี่ยที่ 3.39 ประเด็น “ความน่าสนใจโดยรวมของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์” ค่าเฉลี่ยที่ 3.44 และประเด็น “ภาพประกอบในสื่อ บทเรียนมีความน่าสนใจ” ค่าเฉลี่ยที่ 3.46 ผลค่าเฉลี่ยในการแสดงทัศนะและความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “วิทยาลัยนวัตกรรมฯ ควรสร้างสื่อบทเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น” ระดับ ค่าเฉลี่ยที่ 4.07 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาได้แก่ประเด็น “สื่อบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ใน ปัจจุบัน” ระดับค่าเฉลี่ยที่ 3.96 และประเด็น “สื่อบทเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย” มีค่าเฉลี่ย ที่ระดับ 3.88 ระดับความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.70

นอกจากนี้จากแบบสอบถามปลายเปิดถึงความพึงพอใจของนิสิตพบว่า นิสิตส่วนมากพอใจกับการมี สื่อ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อออนไลน์ หรือระบบ e-learning เพราะสื่อการเรียนเอื้อต่อการเรียนตามอัธยาศัย เอื้อต่อ การทบทวนบทเรียน เอื้อต่อการเรียนเพิ่มเติมจากห้องเรียนดังคำกล่าวต่อไปนี้ “สื่อช่วยเพิ่มเติมความรู้นอกเหนือจาก ในห้องเรียนได้มาก” “สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ต่อการเรียนของผมอย่างมากเพราะช่วยให้ผมติดตาม บทเรียนเพิ่มเติมได้อย่างง่ายขึ้น” “สื่อการสอนที่ออนไลน์มีประโยชน์ต่อการเรียนทำให้ข้าพเจ้าสามารถหาบทเรียน ย้อนหลังได้และยังช่วยให้ได้รับรายละเอียดของเนื้อหาบทเรียนเพิ่มเติมจากห้องเรียนได้ด้วย” “สื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ที่ออนไลน์มีประโยชน์ต่อการเรียนเพราะสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยให้เข้าใจบทเรียนชัดเจน มากขึ้น ง่ายต่อการเรียนรู้และดูทันสมัย” “มีประโยชน์ค่ะ ...ช่วยในเรื่องเนื้อหา เพราะบางครั้งจดในห้องเรียนไม่ทัน ทำให้เราสามารถมาอ่านข้อมูลต่างๆจากสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ได้...” หรือ “สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ออนไลน์มี ประโยชน์ต่อการเรียน เพราะมีไว้หาข้อมูลเพิ่มเติมจากในห้องเรียน มีคนเคยกล่าวไว้ว่าการศึกษาคือความเจริญอก งาม ผมจึงคิดว่าปัจจุบันความรู้ในห้องเรียนไม่พอเพียงสำหรับนิสิตแล้ว...” เป็นต้น

นอกจากนี้ในประเด็นความเห็นต่อการพัฒนาสื่อออนไลน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ว่าควรเป็นทั้ง รายวิชาหรือเป็นแบบผสมผสานนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาล้วนเห็นพ้องกันว่าควรเป็นสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ ผสมผสานกับการเรียนในชั้นเรียนมากกว่า จะเป็นสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้เรียนออนไลน์ ทั้งรายวิชา ดังคำกล่าว ของนิสิตเหล่านี้ อาทิ “ควรเป็นรูปแบบการเรียนทั้งสองแบบ(ผสมผสาน) เพราะนิสิตจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์มากที่สุด เพราะได้เข้าไปศึกษาสื่อออนไลน์ขณะอยู่บ้านและได้ความรู้ขณะอยู่ในชั้นเรียนด้วย” หรือ “ควรมีทั้งสองแบบเพราะ น่าจะได้ประโยชน์มากขึ้นเนื่องจากมีสื่อออนไลน์ไว้เป็นส่วนสรุปบทเรียน เพื่อให้นิสิตได้ทบทวน...” หรือ “...ควรเป็น ประกอบการเรียนในห้องเรียน และใช้ผสมกันมากกว่าจะเป็นแบบออนไลน์ทั้งรายวิชาเพราะหากเป็นแบบทั้งรายวิชา ก็อาจส่งผลให้นิสิตไม่ใส่ใจในการเรียน....”

สำหรับประเด็นเรื่องปัญหาในการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ออนไลน์ของ มศว นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษาแสดงทัศนะโดยมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบมากกว่าองค์ประกอบเรื่องอื่นๆดังที่ นิสิตแสดงทัศนะไว้ว่า “...มี ความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลาง สาเหตุเพราะสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนสามารถสื่อให้ เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น แต่มีอุปสรรคมากหากส่งงานเข้าสู่ระบบ internet เพราะเว็บล่มบ้างเน็ตช้าบ้าง ส่งงานไม่เข้าบ้าง เลยไม่ค่อยราบรื่นในการใช้เท่าไร” หรือ “วิทยาลัยฯ ควรสนับสนุนให้จัดทำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากๆ เพราะหาก เรียนในชั้นเรียนไม่เข้าใจ ก็สามารถเข้า internet ไปอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมในสื่อที่ออนไลน์ไว้ได้ แต่ก็ไม่ควรมีการส่ง งานใน web เพราะ web มักจะล่มเวลาคนเข้าเยอะ ยิ่งมีกำหนดในการส่งงาน ก็มักจะยังมีปัญหาในช่วงเวลานั้น ดิฉันคิด

ว่าหากอาจารย์ผู้สอนจะให้ส่งงานผ่านทาง internet ควรให้นิสิตส่งงานเข้า mail ของอาจารย์ผู้สอนน่าจะดีกว่า...ควรปรับปรุงเรื่องปัญหาของ web ล่ม อยากให้เปลี่ยนจากการส่งงานใน ATutor เป็นการส่งงานใน email ของอาจารย์แทน รวมทั้งอยากให้สามารถใช้เบราว์เซอร์ได้ทุกแบบเพราะปัจจุบันใช้ได้แต่ Exp. ซึ่งเป็นปัญหามาก” หรือ” ระบบควรปรับปรุงให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น...รวมทั้งควรปรับปรุงในเรื่องรูปแบบของ web เวลาเข้าไปดูจะได้ไม่งง...หลายครั้งที่การ attach file และส่งงานไม่สามารถทำได้เนื่องจากระบบขัดข้องบ่อยนอกจากนี้ server ล่มบ่อย การใช้งานมีความสับสน ใช้อยาก วุ่นวาย...” ตลอดจน”อยากให้อาจารย์ upload สื่อที่สอนในห้องเรียนไว้ใน ATutor ด้วยเพื่อให้นิสิตจะได้เข้าไปทบทวนบทเรียนได้”

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทำให้เห็นว่าการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันที่กระแสโลกเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการดำเนินชีวิต ผู้เรียนพอใจในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ระบบอินเทอร์เน็ตนับเป็นช่องทางหรือสื่อที่อำนวยความสะดวกมีความสุขที่จะใช้เพื่อการติดต่อการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ดังนั้นการใช้ระบบออนไลน์โดยผู้สอนพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์น่าจะเป็นสื่อที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนในยุคนี้อย่างยิ่ง ทว่าท่ามกลางบริบทของไทย นิสิตส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยปิดยังคงพอใจที่จะเรียนแบบผสมผสาน กล่าวคือการใช้ระบบ e-learning ผสมผสานกับการเรียนในชั้นเรียน อย่างไรก็ตาม นิสิตผู้เรียนคาดหวังให้ข้อมูลที่นำขึ้นไว้ในระบบออนไลน์ควรมีการเก็บข้อมูลเนื้อหาที่สรุปจากชั้นเรียนไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการทบทวนบทเรียน ปรากฏการณ์นี้อาจเกิดขึ้นในกลุ่มวิชาที่ยังมีการสอบปลายภาค นิสิตจึงต้องการข้อมูลเพื่อทบทวนก่อนสอบ ในรายวิชาที่มีการปฏิบัติอาจจะไม่เป็นไปตามข้อมูลที่ศึกษาในครั้งนั้น ประกอบกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชาสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมสื่อสารสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสื่อสำหรับรายวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ นิสิตผู้เรียนจึงมีการคาดหวังส่วนที่แปลเป็นภาษาไทยประกอบ แต่ทว่าอาจขัดกับหลักการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษซึ่งมุ่งให้เกิดความคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษทั้งทักษะฟัง พูด อ่านและเขียน จึงจำเป็นต้องจัดสถานการณ์ที่บังคับให้ผู้เรียนเผชิญกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

นอกจากนี้จากการศึกษายังสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้เรียนในช่วงวัยนี้ที่ยังต้องการเห็นสื่อที่มีสีสัน มีความน่าสนใจในส่วนของการนำเสนอมากกว่า แผ่นสไลด์ข้อมูลเนื้อหาที่มีเสียงบรรยายประกอบ อีกทั้งโปรแกรม ATutor ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเลือกใช้ยังมีข้อจำกัดในด้านสัดส่วนของแผ่นภาพในสัดส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ แผ่นภาพมีขนาดเล็ก ไม่ดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร อีกทั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องความเสถียรของระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย อันยังเป็นปัญหาสำคัญของการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. การเรียนรู้ด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถและทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ และการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วย เพื่อให้นิสิตเกิดทักษะความชำนาญ ในอันที่จะเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพมากขึ้น
2. สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เหตุนี้สถาบันการศึกษาที่วางแผนพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้าน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งอาจกำหนดนโยบายและวางแผนด้านการจัดบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้นิสิตได้รับประโยชน์ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดจากการเรียนรู้

3. ควรจะได้มีการวิจัยและพัฒนาในเรื่องกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมประกอบสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนตัวแปรต่างๆที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ที่เรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. (2544, มกราคม – มิถุนายน). “การสอนบนเว็บ : นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการเรียนการสอน”. วารสารศึกษาศาสตร์. 28(1):87-94.

พัชรา คะประสิทธิ์. (2546). การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพรัช รัชพงษ์ และพิเชษฐ์ ดุรงคเวโรจน์. (2541). รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง.(2551) การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วีระ ไทยพานิช (2551) การเรียนการสอนบนเว็บ. วารสารวิจัยรามคำแหง ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม กันยายน

Institute of Culture and Arts